

jövedelme közötti korreláció van felbontva egy direkt, és egy indirekt (a személyiség átadásán keresztül érvényesülő) hatásra. A kapott eredmények felhívják a figyelmet, az örökölt hátrányos helyzet mentalitásban keresendő gyökerére.

Kerülő Judit¹¹⁴, CSc

Egy romatelepen működő iskola bezárásának tapasztalatai

(The experiences of closing a school located in a neighbourhood of Gypsies)

Az európai országokban lefolytatott tanulói teljesítménnyel foglalkozó kutatások egyértelműen bizonyítják, hogy a magyar oktatási rendszer biztosít a legkevésbé egyenlő esélyeket az alacsonyabb iskolai végzettségű, szegényebb családokból származó gyerekeknek. A teljesítmények jobban szóródnak az iskolák között, mint az iskolán belül. Az etnikai szegregáció felerősíti ezt a hatást.

Ma a szakirodalom, az integráció kérdésében lefolytatott kutatásokkal egyértelműen igazolja, hogy a szegregáció növeli az iskolai kudarcokat és megnehezíti a lemaradások csökkentését, akadályozza a valamilyen hátrányban lévők társadalmi beilleszkedését. A megoldás egyszerűnek és kézenfekvőnek tűnik, meg kell szüntetni a szegregációt és az integráció megvalósításában kell gondolkodni. A referátum egy nyíregyházi általános iskola bezárása kapcsán járja körül ezt a problémát.

2007. augusztusától Nyíregyháza Város Önkormányzata egy 1958-tól működő általános iskolát szüntetett meg. Az ok nem a szokványos, demográfiai problémákból adódó gyermeklétszám csökkenése volt, hanem, hogy az idejártó gyerekek közel 100 százaléka roma származású. A szegregáció ebben az esetben összefüggött a lakóterület szegregációjával, hisz a városnak ez a része a hetvenes évek végétől alacsony iskolai végzettségű, társadalmi periférián, igen rossz körülmények között lévő cigány családok által lakott. A telep tudatos városfejlesztési és lakáelosztási döntés eredményeként szegregálódott és vált ennek következményeként homogén összetételűvé az iskola. Az itt élők leszakadása jelentős, már-már véglegesnek tekinthető.

A város önkormányzata a Hátrányos Helyzetű Gyerekek Alapítványa feljelentésére kénytelen volt reagálni, hosszas tartalmi, politikai viták és egyeztetések végén a szegregáció felszámolása érdekében beszüntette az iskolában a tanítást és az ide járó gyerekeket városi iskolákba helyezte át.

A döntés hatalmas indulatokat kavart úgy a telepen élők, mint az integrációra kizemelt iskolákba járó gyerekek szülei között, akik minden lehetséges fórumot, médiumot igyekeztek felhasználni azért, hogy azokba az iskolákba, ahova gyerekeik járnak, ne kerüljenek roma tanulók.

Az integrált oktatás 2007. szeptemberétől elkezdődött, az azóta eltelt idő és tapasztalatok alapján kirajzolódnak az eredmények és a nehézségek. Az előadás elkészítésével az volt a célom, hogy az integrációban gondolkodók, annak megvalósításában dolgozók számára egy konkrét eset elemzésén keresztül bemutassam, milyen lépések, reakciók és ellenreakciók születtek, milyen nehézségekkel kellett szembe nézni. Az előadás bemutatja továbbá az integráció állomásait, alapelveit és megvalósulásának tapasztalatait.

Vizsgálati módszerként tartalom és dokumentumelemzés mellett, a döntéshozókkal, iskolaigazgatókkal, a megszüntetett és a befogadó iskola tanáraival, szülőkkel készített interjútechnikát alkalmaztam.

¹¹⁴ Nyíregyházi Főiskola